

RE-FORMATIO

FASTE

4. årgang nr. 1.

Fasten 1961

Faste er Stilhedens Tid i Kirkeåret. For en Gangs Skyld og i fuld Alvor skal vi prøve at blive stille over for Guds Kærlighed:

"Hvad er 'Forsoneren' andet end en Stedfortræder, som ganske sætter sig i dit og mit Sted, og hvilken er Forsoningens Trøst anden end denne, at Stedfortræderen fyldestgørende sætter sig ganske i dit og mit Sted. Saa naar den straffende Retfærdighed her i Verden eller hisset i Dommen søger det Sted, hvor jeg Synder staar med al min Skyld, med mine mange Synder - da træffer den ikke mig; jeg staar ikke mere paa det Sted, jeg har forladt det, der staar en anden i mit Sted - en anden, som ganske sætter sig i mit Sted. Jeg staar frelst ved Siden af ham, min Forsoner, der ganske satte sig i mit Sted: Hav Tak derfor, Herre Jesus Kristus!

Og gaar du op til Alteret, rækkes Brødet og Vinen, hans hellige Legeme og Blod, dig til evig Pant paa, at han ved sin Lidelse og Død satte sig ogsaa i dit Sted, at du bag ham frelst, Dommen forbi, maa indgaa til Livet, hvor han igen har beredt dig Sted". (Søren Kierkegaard, S.V. xl. p. 258-59)

Men for en Gangs Skyld og i fuld Alvor skal vi ogsaa prøve at blive stille i Kærligheden til Gud:

"Fylder Jæus Kærlighed mit Hjerte, og er hans Kærlighed mig nok, eller har jeg andre Guder ved Siden af ham: Min familie, et Menneske, min Stilling, mine Penge, min Sundhed, min Ære, min Fremtid eller andet? Herren er en nidkær Gud, som udvalgte mig til sin Ejendom, for at jeg over alle Ting skulle elske ham og tjene ham alene i Hellighed og Retfærdighed. Hvorved har jeg bevist min Herre Jesus Kristus min Kærlighed? Lever jeg hele Dagen igennem i vedholdende Kærligheds Samtale med min Herre, så alt, hvad der bevæger mig, mine Tanker og Ønsker og Planer, bliver udvekslet med ham? Hilser jeg bestandig ham, den korsfæstede med Tanker og Kærlighed? Opdager jeg bestandig nye smaa Ofre, hvormed jeg kan glæde ham? Ønsker jeg af Kærlighed til ham ogsaa at gaa hans Vej, som er Nedværdigelsens, Fattigdommens, Foragtelser og Lidelsens Vej - eller er alle Ydmygelser mig en Pine, som jeg værges mig imod, eller som jeg bærer i Resignation, fordi jeg ikke tager dem af Jesu Haand". (Mutter Basilea Schlink i "Spejlet")

For en Gangs Skyld og i fuld Alvor maatte denne Faste blive dette for os og med os!

B.R.

Højkirkelighedens Anliggende VI.

TIDEBØNNEN SOM KIRKELIG ANDAGT.

I en Tid, hvor Brugen af Postiller og Andagtsbøger er aftagende - for ikke at sige forsvundet, og det kristelige Andagtsliv er præget af subjektiv Vilkaarlighed og almindeligt kirkelig underlødigt Stof som Genstand for populærreligiøs Meditation, er det baade gavnligt og paakrævet, at den kirkelige Fornyelse ogsaa sætter ind med et prøvet og regelbundet Andagtsliv.

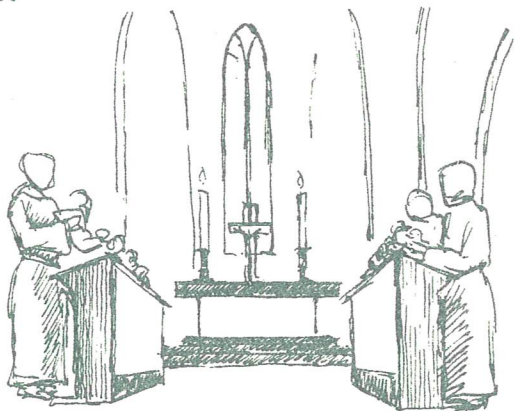
Også her kommer den gamle Kirke os til Hjælp med en rig Arv at øse af. Oldkirken overtog Skikken med faste Bedetider fra det gamle Israel; og Klosterlivet fik Ro og Tid til at udforme og bruge det bibelske Stof, navnlig Davids Psalmer, i Ramme af Bønner, Taksigelser, Hymner og Lovsange i en mere eller mindre fastlagt og ordnet Tidebønsform. Det blev siden en Pligt for alle Medlemmer af den højere Klerus at "læse Tidebønnen" og saaledes være med i Kirkens Udførelse af Kristi Midlerforbøn; en Tjeneste man tillagde objectiv Værdi. Tidebønnen til de fastlagte Bedetider var "det lille" eller "det subjective Offer" ved Siden af det eucharistiske - og dertil ønske om at følge Apostelordet: "Bed altid!"

Reformationen afskaffede som bekendt ikke Brugen af Tidebønnen, omend dens Karakter af Pligt forsvandt, og det navnlig blev Morgen- og Aftenbønstiderne, der blev dyrket og brugt, ogsaa som Menighedsgudstjenester.

Tidebønnen kan udmærket læses privat; men det var naturligt, at man, hvor der var Mulighed for det, samlede i Kirken ved Alteret, i "Koret" og gav det hele en fælles, liturgisk Karakter under Anvendelse af melodisk Medhjælp ved dets Fremførelse.

Naar Tidebønnens Genoplivelse i den danske Kirke hører med i Højkirkelighedens Anliggende, er det ikke kun for at udmønte og bruge de gamle kirkelige Værdier, der ligger gemt her, men for virkelig at finde en kirkelig lødig pædagogisk og prøvet Andagtsform i vor Gudstjenesteliv, saa vi ikke fortsat skal være henvist til at benytte Stumper af Messen til vore andre Former for liturgisk Gudstjeneste.

Selv om den gamle Overholdelse af Tiderne kun kan praktiseres af Ordensfolk og evt. Præster, må vi ikke gøre Tidebønnen til et Standsanliggende, men prøve paa at finde en Form - navnlig vel for Vesper og Completorium, der er egnet og brugbar for Menigheden, og som den kan deltage i med Glæde og Udbytte og hurtigt kan komme til at føle sig hjemme i.

Det melodiske er her noget ganske secundært, og Hovedsagen at vi kommer til at bede "Tidesangen" selv med vore Menigheder, hvorfor en enkel og tilbagevendende Begyndelsesform med Hensyn til Stof og Orden maa danne det første indzvede Grundlag.

Med vor Forstaaelse af Kirken som Helligstedet og vort ønske om fri Adgang dertil - ogsaa uden for den egentlige Gudstjenestetid - maa det fortsat være naturligt og rigtigt, at vi søger Tidebønnen henlagt til Kirkerummet, og hvor det kan praktiseres, henleder Menighedens Opmærksomhed paa, at den er offentlig og finder Sted paa de nærmere fastsatte Tider. Der er god evangelisk Tradition for til Tidesangen at knytte en Prædikenundervisning af oplysende og formanende Art - og som nyttig Introduktion til Tidebønnens Væsen og Brug.

Disciplene sagde engang til vor Herre: "Lær os at bede!" Det har vi alle altid Brug for at lære. Bøn i Jesu Navn - det ved vi ofte ikke rigtig, hvad er. Den hellige Kirke vil lære os det - under Tidebønnens Brug af det bibelske Ord, under Vekselsangens Fællesskab og Tilbedelsens Lovsange. Vi mener, den gamle Tidebøn er et godt og sandt Udtryk for Menighedens kirkelige Andagtsliv, dens "Bøn i Jesu Navn". - Vor Frelser brugte selv Davidssalmernes Bønner; - og naar Kirken beder dem i Dag, lægger den derved Mund til vor Herres Hjerte. Ikke mindst derfor gaar vi ind for en fri Genoplivelse af Tidebønnernes Brug i den danske Kirke - og søger at finde en Form derfor, der kan vise sig egnet til offentlig Gudstjeneste hos os i Dag.

Tidebønnens egentlige Mening er at være Udtryk for den hellige Kirkes fælles Tilbedelse, Taksigelse og Lovprisning af Gud og Nedbedelse af hans Naade og Hjælp. Her beder vi i særlig Forstand med og for hinanden og oplæres i Bønnens Skole.

Men den er tillige en Hjælp til ret Bibellæsning.

For os er Bibelens rette Plads paa den kristne Kirkes Alter - og derudfra skal den forstaaes. Det hørte og det læste Ord skal leve i Kirkens Rum. Den bogstavelige Virkeliggørelse heraf er en Hjælp i Hjertets Tilegnelse af hele Guds Raad og i en dybere Erkendelse af den hellige Skriffs rette Plads i Livet. Men over det pædagogiske og det personlige Udbytte staar Tidebønnens Karakter af Gudsdyrkelse, at den vil være en Del af Gudsfolkets Tilbedelse i Aand og Sandhed.

O. Lund Pallesen.

-00-000-00-

Er den danske kirke katolsk? - Af et foredrag.

Er det ikke et temmelig tåbeligt spørgsmål at stille op som emne? Enhver ved jo da svaret på det spørgsmål. Den danske kirke er jo luthersk, og det er jo det modsatte af katolsk. I mange år har katolsk for os danske betydet det samme som tosset. Han er katolsk i hodet - han er ikke rigtig klog. At være katolsk er at korse sig, bede latinske bønner, oven i købet til jomfru Maria, det er at tro på skarsild og relikvier og evige lamper, det er at købe aflad, så man kan betale sig til sine synders forladelse, det er at leve under pavens frygtelige diktatur; så man skal knæle, kysse på hånden, bekende sine synder i skriftestolen og den slags modbydeligt pjat, at være katolsk er at miste sin frihed og blive slave af de sorte kjoler med overgeneralen i Rom som øverste slavefoged. Gud fri og bevar os fra den slags. Næ, den danske kirke er ikke katolsk, og det er vi evig taknemmelige for.

Vi må et øjeblik standse lidt ved spørgsmålet, hvad den

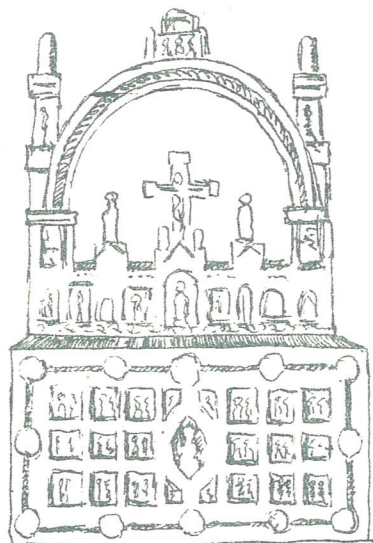
danske kirke er. Og lad os begynde ved det rum, vi så ofte sidder i. Det er jo ikke den danske kirke, men det er en dansk kirke. Den er bygget flere hundrede år før Luther blev født.

Vi ved alle, at det ikke var Luther, der opfandt krdm. Denne kirke er bygget som en katolsk kirke. Her har været helgenbilleder og sidealtre, her har været vielvandskar og skrifttestol, men alteret og døbefonten er formodentlig de samme, som da kirken blev bygget. Meget er forandret i dette rum i århundredernes løb, men der er noget, der er det samme. Døbefonten betegner måden, hvorpå vi bli'r kristne, alteret betegner måden, hvorpå vi lever som kristne. Ved dåben bli'r vi Guds børn, ved nadveren giver Gud os føde til at leve livet som hans børn. Det inventar, som er forsvunden i tidens løb, kan strengt taget undværes i en kristen kirke, men uden alter og døbefont kan et hus ikke være en kristen kirke. Dette kunne måske tyde på, at det, der binder os til den katolske kirke, er stærkere end det, der skiller os fra den. Alteret og døbefonten blev ikke fjernet ved reformationen. Det var ikke en ny kirke, man ville lave den gang. Det var ting, man fjernede, fordi man havde fundet, at de skyggede for det, kirken havde til opgave at bringe, at bringe den korsfæstede og opstandne JK nær til msk. til frelse fra synd og død og djævel. Men det var ikke noget nyt, man derved bragte. Denne JK var blevet tilbedt og bekendt ved hver eneste gudstjeneste, der havde været tidligere i kirken. Men budskabet om ham havde ikke lydt rent og klart. Msk-lige ideer og ceremonier havde taget for meget plads. Men reformerede, d.v.s. man genindførte den oprindelige apostolske krdm. uden senere overbroderinger. Men det var ingenlunde noget nyt, man ville indføre, tværtimod det var det oprindelige, det gamle, man ville have frem. Det oprindelige, det gamle, det er det katolske.

Vi må hellere med det samme se lidt på ordet katolsk. Den opfattelse af ordet katolsk, at det betyder skør, er vist ikke helt rigtig. Katolsk er et godt gammelt kristent ord. Det er græsk ligesom ordet Kristus eller epistel eller apostel. Apostlene talte græsk, det var verdenssproget den gang, ligesom engelsk i dag. NT er skrevet på græsk. Derfor har vi flere græske ord i kirkens sprog. Katolsk er et af dem. Det betyder for alle. At kirken er katolsk betyder, at den er for alle. Gud kalder alle

msk. til sig gennem sin kirke. Katolsk betyder også, at kirken rummer alt, hvad der er nødvendig til frelse. Hele Guds gave kommer til os gennem hans kirke. Ord som universel, altomfattende peger i retning af, hvad katolsk betyder. Dette herlige indholdstunge kristne ord har vi i vore dage afskaffet i den danske kirke. Og man har i vor kirke i stedet kaldt sig luthersk, hvilket er i den stærkeste modsætning til Luther selv, han ønskede sandelig ikke nogen kirke opkaldt efter sig.

Det er en bjørnetjeneste, vi gør både Luther og vor kirke, når vi kalder den luthersk. L. ville intet andet end

reformere den ene sande JK kirke, som havde døbt ham, og som han med apostlene og oldkirken bekendte sig til. Bedre er selvfølgelig navnet evangelisk. Historisk set rummer dette ord en modsætning til den romerske kirke og en anklage mod denne for ikke at være evangelisk. Vi bør ikke uden videre gå ud fra, at denne anklage er sand i dag.

Hvorfor ikke vove at bruge ordet katolsk om den danske kirke? Vi bekender dog med apostlene og med Luther troen på den ene JK kirke. Vi tror dog, at kirken her i Danmark hører med til den ene hellige kirkes legeme, hvor JK er hovedet, han som kaldte sit folk til at være en hjord, som der er en hyrde. Denne ene kirke er den katolske kirke. Det vil altså sige, at den rummer alt, hvad der er nødvendigt til frelse, og at den kalder alle folkeslag ind i sin favn for der at gøre dem til Guds børn og J disciple og lære dem at leve i efterfølgelse af ham.

Nu ved jeg vel, at mange kristne indenfor vor kirke vil protestere mod dette forslag. De vil sige: Ordet katolsk er umuligt. Sagen kan vi selvfølgelig ikke ha. noget imod, men ordet er ubrugeligt i vores situation. Det er nu en gang bleven sådan, at for os er katolsk det samme som romersk, dette kan der ikke ændres ved. Jo, det kan der godt, bare man gør det. Det må bare gøres klart, hvad der ligger i ordet, og det må man tålmodigt og stædigt blive ved med, indtil det sætter sig fast. Selvfølgelig vil man blive misforstået, men så må man væge sig mod misforståelsen, indtil den rette forståelse bliver indset. Hver generation skal alligevel tilegne sig de kristne grundbegreber, vi forstår ikke kirkens sprog, uden vi sætter os ind i, hvad ordene betyder. Det skulle ikke være sværere at lære menigheden, hvad katolsk betyder, end hvad synd og nåde betyder.

Jamen, det er jo ingen nytte til, vi har andre ord, som betyder det samme uden at have ordet katolsk's belastede indhold. I århundreder har vi brugt ordet almindelig i trosbekendelsen, lad os blive ved det --. Vi tror på den hl. almindelige kirke, sådan siger vi uden at gøre os klart, at i grundteksten står: den hl. katolske... som romerne siger. Vi vil ikke udsætte os for at blive forvekslet med romer-katolikkerne. Men ordet almindelig er et ualmindelig dårligt ord i denne sammenhæng.

Den almindelige kirke..... den almindelige brandforsikring. Det er et verdsligt udtryk, et profant ord, det giver slet ikke et klart og sandt og omfattende udtryk for ordet katolsk. Det er et let og billigt og fattigt ord, som slet ikke gengiver det indholdstunge, grundkristlige og altomfattende ord katolsk. Vi ejer simpelthen ikke noget ord på dansk, der kan udtrykke ordet katolsk. Er man først begyndt at få syn for den vidunderlige storhed og herlighed, som gives i den ene hellige JK kirke, den kirke, hvorigennem Guds hele ufattelige gave rækkes til os, den kirke, som omfatter alle apostle, profeter og hellige til alle tider, som vil omfatte alle folkeslag med sine moderarme for at gøre dem til den himmelske Faders børn, kort sagt den katolske kirke, så vil man elske også ordet katolsk og arbejde for at gøre det kendt og klart af alle kristne.

Det var denne katolske kirke, Ansgar ved Guds nåde fik lov at plante i Danmark for mere end 1100 år siden. Det var denne kirke, en lang række ukendte munke og præster grundlagde i danske byer og sogne. Til denne kirke blev først trækirkerne, siden de 2000 stenkirker, der står endnu, byggede. Det var denne kirkes øverste leder, ærkebiskop Eskild, der under sit fangenskab o. 1150 skrev til den danske konge, at han ikke ville løskøbes af fangenskabet "jeg er nemlig løskøbt en gang ved Kr. blod, jeg ønsker ikke anden gang af løskøbes". Hvad han efterfølger, biskop Absalon kom til at betyde for Danmark ved vi alle noget om. Det var i denne kirke Hans Tavsén prækede det rene evangelium, det var her, Kingo, Brorson og Grundtvig sang, det var her,

Vilh. Bech og Kaj Munk tjente. Stadig står de 2000 kirker i byer og på land, idag er de måske smukkere og mere velholdte end nogen sinde, de store domkirker hæver sig i al deres pragt, hvert år skyder nye kirker i tidens stil op i de voksende byer. Ingen organisation i vort land er i stand til at samle tilnærmelsesvis så mange msk hver eneste uge som kirken. Ofte er det svært og fattigt og mangelfuldt, det liv, som rører sig ud fra disse kirker, men vi har en Gud, der har almagtskræfter og råder over en uudtømmelig fylde af nåde, som han hjertens gerne udøser over os. Hvordan kan livet være fattigt og ringe, når vi har så stor og rig en Gud? Det kan det kun, fordi hans gaver ikke bli'r modtaget med taknemmelige og lydige sind. Gud har givet os kirken i hele dens katolske storhed og hellighed og skønhed og kraft. Måske har vi lukket os inde i en snæver og fattig enklave og derved afskåret os fra at modtage mere af Guds overvættede rige nådegave. Apenhed og modtagelighed for hele Guds kirkes liv, jeg tror, det er det, vi trænger til mere end noget andet i den danske kirke i dag.

---oooOooo---

Johannes Nielsen
Bodilsker.

En bemærkning
til
ÆGTESKABSDEBATTEN.

Tegning: P. Exner.

.....

Den ægteskabelige situation og debatten om den vil nok altid være et uomgængeligt udtryk for den kirkelige og dermed åndelige sundhed. At det i så fald ikke står særlig godt til her til lands, fremgår ikke blot af det tit nok påpegede store antal skilsmisser, men også af den debat, der for nylig har været ført henholdsvis i Kr. Dgbl. og i "Præsteforeningens blad". Det har henholdsvis været et referat af pastor Bartholdys stilling mod vielse af fraskilte og liturgikommissionens redegørelse for dens arbejde med vielsesritualet, der har været de ydre anledninger. At det er uenighed om grundlæggende trosspørgsmål, som præger debatten og skaber usikkerheden, er der ingen tvivl om, og det er tungt at se i øjnene, at vores kirke ikke blot tilsyneladende er magtesløs overfor den ulykkelige situation, men ligefrem synes at befordre den. Spørgsmålet er så grundlæggende som dette: Er baggrunden for dette vort menneskeliv, som ægteskab altid vil være, en elementær del af, primært at vi er syndere, eller at vi er frelste fra synden? Mon ikke professor Lindhardt har givet den første opfattelse dens klassiske formulering, når han i Prf's bl. som sin begrundelse for "med fornøjelse at vie alle, når de blot har papirene i orden" fremfører sin "klippefaste tro på arvesynden". Det er jo overhovedet det mest fremførte argument, når sagen drøftes: "Jamen vi må jo huske på, at vi er syndere." (Og derfor har man indført et nyt skriftemål, nemlig den anden vielse). Det vil med andre ord sige, at selv om folk ellers ikke vil nægte, at der er noget, der hedder syndernes

forladelse, så de har opgivet at regne med dette som udgangspunkt for det nye liv, som vi skulle være kaldet til at leve som kristne, og som, Gud være lovet, også skulle omfatte de hellige ægteskaber. Livet er efter den opfattelse egentlig et syndigt liv (hvad vi jo egentlig ikke kan gøre for), men hen over dette liv hviler syndernes forladelse uden dog at indvirke på syndens herredømme.

Heroverfor må vi i pagt med al gammel kristentro hævde, at det er det nye liv i hellighed og retfærdighed, der er grundlaget, og at den bitre sandhed, at vi daglig synder meget, ikke rækker ved dette grundlag, men nok er alt for hyppige fornægtelser af det. Da et hvilket som helst ægteskab, der indgås i frihed og med kendskab til forpligtelsen til dets uopløselighed, ikke er nogen synd, men tværtimod noget meget konstruktivt i opbyggelsen af Guds rige, så kan et ægteskab kun gå til grunde ved, at dette vedvarende fornægtes. Det uhyggelige ved, at man fra kirkelig side er gået ind for vielse af fraskilte, er, midt i al den anden elendighed, dette, at man binder folk til at leve i denne fornægtelse og binder folk til aldrig at tilgive hinanden, da et nyt ægteskab kun kan indgås i en periode, hvor to ægtefæller ikke har tilgivet hinanden. Havde de det fuldtud, ville det ægteskabelige grundlag jo atter være intakt.

Ved fraskiltes vielse kommer man således til at fornægte nådens og tilgivelsens grænseløshed og dermed vor tilstand som de nye skabninger, vi skulle være, om vi ellers er i Kristus. I vielsesritualet lover begge parter hver for sig og som frie mennesker, at de vil elske og ære deres respektive ægtefælle. Fra kirkens og ritualens side er det vel meningen, at det skulle være en glæde af aflægge det løfte. Det er jo derfor, det netop er en ganske bestemt, der står ved ens side - een, som man selv har valgt, og hvis ja-ord man altid vil stå i taknemmelighedsgæld til. Det er altså også meningen, at dette løfte må være til at holde - ikke uden overtrædelser - hver eneste ægteskabelige kurre eller den mindste duft af "røg i køkkenet" vil altid være den enes eller begge parter forsyndelse over for det at elske og ære den anden. Det er da også disse fald, parterne hele tiden må tilgive hinanden og bede om tilgivelse for. Men netop når det sker, bliver de genindsat i deres fulde rettigheder og fornyede pligter. Det er kun en overfladisk tale om "den uskyldige part" - eller en foragt for den ugifte stand, der kan gøre det andet ægteskab så nødvendigt. Det er fortvivlende, at man i en kirke, hvor man finder det nødvendigt at gribe til vielse af fraskilte, giver de vordende ægtefolk så ringe en oplysning og undervisning om det virkelige evangeliske grundlag, som det hellige ægteskab hviler på. Hvordan skal man til opmuntring og forpligtelse henvise til ægteskabets høje og hellige forbillende i Kristi forhold til kirken, hvis man ikke kan fastholde analogien i forholdets uopløselighed og kærlighedsviljens urokkelighed? Vi tvivler ikke om, at der ligger megen medmenneskelighed bagved manges godtagelse af fraskiltes vielse, men vi tvivler endnu mindre på, at vor Herre Kristus skulle have overset noget af dette, da han indstiftede det hellige ægteskab med forbud mod at adskille, hvad Gud har sammenføjet.

---oooOooo---

Poul Exner.

Fra Kirkens Skatkammer V.

Den gamle, værdifulde Ting, som vi i dette Faste-Nummer vil tage frem fra Kirkens Skatkammer, er Skriftemaalet eller Bodens Sakramente saadan, som det findes omtalt i Luthers lille Katekismus bagi vor Salmebog - altsaa ikke blot det fælles Skriftemaal, som nu mest bruges i vore Kirker, men det rigtige, gammeldags Privatskriftemaal i Enrum med Skriftefaderen saadan, som f. Ex. Biskop Fuglsang-Damgaard slog til Lyd for det for snart 30 Aar siden. At omtale det passer godt til Fastetiden, som vi nu er inde i. Thi det hører efter god Kristenskik med til vore Opgaver i Fastetiden at bruge Skriftemaalet ved selv at gaa til Skrifte. Denne Tid er jo en Bodstid, hvori Kirken opfordrer os til gennem Selvransagelse og andre aandelige Øvelser at tage Kampen op imod vore Synder. Og et virksomt Middel i den Kamp er netop Skriftemaalet - dette at bekende sine Synder for sin Skriftefader og saa gennem ham modtage Guds Tilgivelse af dem og derpaa gaa ud og tage fat igen i Kristi Efterfølgelse med nye Kræfter.

Som lige nævnt er Skriftemaalet en meget værdifuld Ting blandt Kirkens Skatte - det ved enhver, som bruger det og erfarer dets velsignede Virkning. Luther f. Eks. ville jo for enhver pris heller ikke undvære det, men gik selv flittigt til Skrifte hos sin Sognepræst i Wittenberg. Og langt op mod vor Tid var dette Sakramente i levende Brug i vor danske Kirke. Saaledes fortæller den fynske Biskop Laurids Hindsholm i sin Dagbog fra Aaret 1647, mens han endnu var Hofpræst, hvordan han tog Kong Christian IV til Skrifte: "Den 25. juni skriftede Kongen siddende paa Knæ, og Confessionarius (d.v.s. Skriftefaderen, Laurids Hindsholm) sad paa en Stol". Salmmedigteren Biskop Kingo havde i Odense sin faste Skriftefader, nemlig Kapellænen ved Sct Knuds Kirke, Mads Pedersen Kostoch. Og saa sent som i Aaret 1707 noterer Præsten her i Varnæs, Bertel Christian Agidius i Kirkeregnskaberne, at han har maattet anskaffe en ny Maatte til Skriftestolen.

Og samme Skriftestol staar her i Kirken endnu, men bruges nu næsten aldrig. Thi Skriftemaalet er idag et saa godt som glemt Naademiddel. Ikke ret mange af vor Kirkes Børn bruger nu at gaa til Skrifte paa gammeldags Manér. Jeg vil vove et nærgaaende Spørgsmaal: Hvor mange af "Re-formatio"s Læsere har en fast Skriftefader? Hvornaar var I sidst til Skrifte, I, som nu læser dette? Og Spørgsmaalet gælder baade Lægfolk og Præster! Ellers sagt lidt anderledes: De Ord, som hver Søndag lyder i Gudstjenestens Indgangsben - "at jeg af Dit Ord kan lære at sørge for mine Synder" - gør vi efter dem? At sørge for vore Synder betyder jo nemlig at tage dem med til Skrifte og bekende dem for Gud og Præsten og saa faa dem tilgivet og dermed udryddet - det er at sørge for vore Synder; saadan skal de have det! Men vi maa indrømme, at her er et Naadens Middel, som er næsten glemt i vor Kirke idag. Her er en Skat, vi har kastet bort til vor egen store Skade.

Derfor gælder det om at få Skriftemaalet i Brug igen, i levende, flittig og regelmæssig Brug. Og vi er i vor Kirke saa lykkelige, at vi i vor ny Salmebog har en god Vejledning, naar vi vil gaa til Skrifte - nemlig Luthers Anvisning herfor i den lille Katekismus, som er trykt bagi Salmebogens 2. Del. Ingen kan derfor sige, at han ikke ved, hvordan han skal bære sig ad - enhver kan let lære det ved Hjælp af sin Salmebog. Og husk, at man frimodigt kan henvende sig til sin Sognepræst og bede om at komme til Skrifte. Thi det er en af Præstens Embedspligter at være Skriftefader.

Ja, lad os atter tage dette Naademiddel i Brug! Der er stort Behov for det. Ikke mindst m.H.t. den kirkelige Fornyelse,

vi længes efter her til Lands. Denne Fornyelse bestaar jo nemlig ikke kun i, at vi er en Kreds, som læser "Re-formatio" og andre lignende Tryksager, og som ivrigt kritiserer andre Kredse i Kirken og kan se alle dens Fejl og Mangler. Mon ikke der i dansk Højkirkelighed undertiden er lidt for meget af dette negative og billige? Nej, Fornyelsen, som vi spejder efter, vil kun komme, hvis den faar Lov at begynde i os selv. Vor Kirke vil kun blive fornyet, om vi selv bliver fornyet. Det hele kan kun ske ad den positive Vej, paa hvilken det koster os selv noget at være med. Og Prisen, vi maa betale, er bl.a. den personlige Ydmygelse, som det er at blive et Skriftebarn paa Knæ for Gud og Skriftefaderen. Det er ikke mindst her, vor egen personlige Fornyelse begynder: gennem vor Ydmygelse, Selvtugt og indre Forvandling, som den bl.a. sker ved Brugen af Bodens Sakramente. Og denne vor personlige Fornyelse og vor egen Helliggørelse er Forudsætningen for vor Kirkes Fornyelse og vort Folks Helliggørelse. At være med i Arbejdet paa vor Kirkes re-formatio kan ikke lykkes uden, at vi selv bliver re-formeret, gen-dannet efter Kristi Billede.

Men dertil vil bl.a. Skriftemaalet hjælpe os, denne kostbare, men desværre glemte Ting fra Kirkens Skatkammer.

Maatte disse Linjer hjælpe os i Gang med atter at bruge denne glemte Ting, saa dens iboende, aandelige Kraft igen maa virke til Fornyelse af Kristi Liv i os selv og gennem hver af os i vor Kirke!

---ooOoo---

Urban Schrøder.

Tydning af Tekstrækkens tankemæssige Sammenhæng (fortsat)

(Fastelavns Sønd. til Palmesøndag).

Jesu fornemste Opgave er ikke selv at blive til noget i Verden eller at hjælpe os dertil, men bare at blive. Han aabner vore Øjne for sin Magt ved at blive hos os i vor Synd og Afmagt, betaler Prisen derfor - og bliver uanfægtet deraf (1.Kor.13.)

Følgelig afviste han den Opgave at fritage os fra Livets Risiko og Ansvar, tage kampen ud af Tilværelsen og gøre Verden til en Forsørgelsesanstalt og derved fortrænge Afhængigheden af den sande Gud med Tilbedelsen af Verdens Fyrste og gøre Guds og Englenes Hjælp overflødig.

Jesus har en bunden og begrænset Opgave og maa ikke gøre alt godt, der ligger for og kunde begæres. Imødekomme af ethvert Forlangende, som ikke er foreneligt med ydmyg Bøn og Afkald (Faste), vil skade og vildlede.

Da Jesu Virke udgaar fra Gud, maa man ikke frit og overlegent og skiftevis paastaa, at hans Gerning sker i Guds, i hans eget, i Menneskehedens eller i Djævelens Navn, eller tillade sig at begejstres for ham i al Almindelighed. Gør man det til et aabent Spørgsmaal, hvorfra Jesus er, bliver ens Ord tomme og selvmodsigende, benægter facta og gør den Onde til det godes Ophav.

Netop fordi Jesus er bundet til en gudgiven Opgave, kan han med Midler ringe virke Resultater, der spotter vore Midlers og Beregningers. Men derfor har han ingen Pligt til at gøre sig nyttig for vore Formaal. Han er fri og giver Frikvarter fra Trældommen under Verdens opbyggende Bestræbelser, og saa giver han Liv, hvor Verdens imponante Midler intet magter.

Mens Kong Akas var Gud til Besvær ved kun at regne med, hvad der var muligt for Mennesker, forsøgte den hellige Jomfru ikke et stille Gud i Skyggen, men vidste, at for ham er intet umuligt.

Derfor overskyggedes hun af den højestes Kraft og gjorde sig til en, der kun vil være en Ramme om Guds Gerning og om Frelseren - der saa uhindret kunde komme.

.....
Fordi Jesus ikke sparede sig selv, men meddelte sig helt til os, skal vi uden Forbehold hylde ham ved et hensynsløst ødselt og uforbeholdent Spild af Værdier, Tid o.s.v. Dertil maa vi have Mod og Held for Kærlighedens og Livets Ytrings Skyld.

(Skærtorsdag) . Ikke vore Tanker om Jesus og ikke, hvad vi finder paa at gøre for hans Skyld, men at han selv (hans Ord, hans Legem og Blod) faar Lov til at tjene os og være i levende Minde, giver Sejrr over Syndens og Dødens Magter og Lydighed til at lade os betjene af ham gør os til eet med ham og hinanden med deraf følgende Ansvar.

(1.Paaskedag, 6.Søndag e.Paaske). Glæde paa Baggrund af Overrumpling og Fortrydelse, for Jesu Opstandelse var - skønt forudsagt - ikke ventet og er nu ikke iagttaget af nogen, alt sket, nu, da det forkyndes, at han er paa Vej for at møde sin Menighed og saaledes kommer bag paa og beskæmmer Kvinderne og alle Disciplene ved at vise, at man tog fejl, da man opgav, svigtede og fornægtede ham ved hans Korsfæstelse.

Netop som den levende aabenbarer den opstandne sig for Disciplene ved stadig at gøre deres Mistviyl til Skamme og ved stadig at undrage sig. Han viser sig kun for lydigt at ihukommes som Igangsatte. Han er hverken sit eget eller en kær Fortids Genfærd til at dvæle og klæbe sig til eller en Udstillingsgenstand for Verden til passiv og nyfiken Betragtning.

Naar han bliver aabenbar for sin Kirke, sker det ved, at den ydre Verdens Hindringer overvindes ved Aandens Vidnesbyrd i Ord og Sakramenter. De overvundne ydre Ting mister deres Magt over dem, som tror Vidnerne, beholder den over dem, der afviser Budskabet. Ydre Ting, der altsaa kun er en relativ Hindring for Troen, kan ogsaa kun være en ringe Støtte for den.

Jesus, der saaledes trænger ind til os, er den eneste, vi helt tilhører, og som helt er for os. Andre (Lejesvenden) selv vore kæreste, f. Eks., følger os kun et Stykke af Vejen og lader os saa i Stikken. Jesus er den eneste, der helt er fra Gud, og fra ham har noget til alle, som alle behøver. Derfor skal hans Hjord omfatte alle.

Ser det dog ud, som han er borte, og Verden har faaet Fred for ham og med sig selv, og at Kirken er forladt og har udspillet sin Rolle, saa er det blot fordi vi ikke ved verdsligt at spille en Rolle, skal forgå i Verdslighed, men fornyes ved at vide, at han er netop med paa den bedste Maade ved at være forud for os, som Hyrden netop ved at gaa i Forvejen, altid bliver den, der alene kan blive ved at komme tilbage til Hjorden.

N o t e r:

Adventstiden beskæftiger sig med Formerne for Jesu Komme overhovedet og Betingelserne for at opfatte det. Jule- og Helligtrekongertiden viser Guds Søns hemmelige Komme i Ringhed, Aabenbaringen, Udfoldelsen og Kulminationen af hans skjulte Magt og Herlighed. Fastetiden viser, at Jesus i Troskab mod sit Kald maa give Afkald og i en vis Forstand begrænse sin Magt og Herlighed for endelig for vor Skyld at underkaste sig Lidelse og Død (Passionstiden).

I Paasken og Søndagene derefter ser vi, hvordan den opstandne kommer til sin Kirke og hvor mærkeligt, han er hos den og virker i den.

Pinsen og det lange Tidsrum derefter handler om Kristenlivet i Aanden, dets Frembrud, dets Bud til alle, dets Pris og Betingelser, og hvorledes det saa søjrer over alle Livets Magter og tilsidst over Dødens. Man ser Ligheden mellem Advent og Afsnittet efter Paaske, mellem Helligtrekonger- og Trinitatistiden.

Fastelavnssøndag og Skærtorsdag bruges her den nuværende 2. Tekstr., som er det oprindelige til disse Dage. Vor 1. Tekstr. er lutherske Forbedringsforsøg.

3.Søndag i Fasten leverer Teksten et veritabelt Forstandsbevis for Kristi Guddommelighed.

Prøvealterbogens dilettantiske 3. Tekstrække har ikke forstaaet den enkle og faste Tanke sammenhang i Ev. til 1.Sønd.e. Paaske, hvorfor den klipper Temaet i Stykker og fordeler Ev. over flere Søndage.

Naar dette halvofficielle Dilettanteri snart bliver paa-tvunget vor Kirke, vil Djævle myldre frem ved Fastegudstjenesterne, thi det gaar ud fra, at godt og rigeligt med Djævle i sig selv gør en Fastetidstekst. Men kun Afstandtagen fra at virke ved djævelsk Magt er Fastemotiv. Nedkæmpelse af Dæmoner hører Helligtrekongertiden til, hvis det sker ved Jesus, og Tiden efter Pinse, hvis det sker gennem hans Kirke. Men havde det ikke været, fordi det hos os vilde føles som et Anslag mod et væsentligt Eksporterhverv, vilde Prøvealterbogen saamand have henlagt Mark. 5, 1 - 20 til Fastetiden.

4.Søndag e. Helligtrekng. udgik iaar. Præster blandt Læsere raades derfor til at gemme forrige Nr. af Bladet, til den Søndag kommer igen, da de gængse Vejledninger begrænser sig til stormfuld og taaget Retorik.

(fortsættes)

---eeeee---

C.B.Hansen

Kirkeligt initiativ.

Tysk nonne gæster Danmark.

Sidst på året 1960 var S.Benedicta fra Mariasøstrene i Darmstadt -foranlediget af organist Carstensen, Holbæk, på rejse i Danmark, hvor hun fortalte om søstrenes arbejde og deres ordens opståen. Igen en tilskyndelse til mennesker her i landet, som går med kald til klosterliv, at realisere deres kald, følge det. S.Benedicta blev spurgt, om hun troede, at ordensliv også var tiltrængt her i landet, og hendes svar var, at var det Guds mening, så ville han også rejse ordner her i landet. Det har Gud allerede med Mariadøtrene ved Kollund og Mindresøstrene i Lem, så det er allerede muligt at følge et kald til ordensliv, her i landet. S.Benedicta gav udtryk for, at de, som er gift, kan fremme ordenslivets udbredelse ved at bede for det - og lad os så også huske diakonisserne!

---oOo---

D.

K a l e j d o s k o p e t .

=====

Gejstlig Maskerade.

Skønt Nyprotestantismen gør sig lækker for den sekulariserede Samtid ved idelig at bedyre, at Præster kun er "ganske almindelige Mennesker", begynder Presse, Radio og Fjernsyn at svælge i Benævnelsen "Gejstlige", saa man skulde tro, at Klerikalismens Mørke laa tykt over Lande.

Naar Teologer af Sekretærtillsnit omskibes og udraabes til "højtstaaende Gejstlige", og denne Forvandling fejres i Kongeparrets og Kirkeministerens Nærværelse m.m., tager snese-eller hundredevis af andre "Gejstlige" fri i Højmessetiden og ringler sig i lange uhyggelige sortklædte Processioner om Aastedet, ret som Martin A.Hansens Lindorm, der lægger sig om Kirken, så Folket ikke kan komme ind. Men midt i dette makabre fanges Gjet dog af straalende Messehagler, (flere !) for samme Alter. Er det mon, fordi Messehagler i disse Kredse anses for Gala-paaklædning for "ganske almindelige Statstjenestemand", ganske vist i de højere Grader, eller er det bare, fordi man ikke har anset Apostlens Spørgsmaal 1.Kor. 1, 13?

Et andet Skriftord, Johs. 4, 2, melder sig, naar Øststifternes "Gejstlige" ved Daab og Konfirmation, iførte samme Vankundighedens fulde Rustning, gaar frem mod Spædbørn og Umyndige. Det virker som et Stalinorgel paa en Spurvejagt.

Naar DKU ogsaa bruger Messehagler her samt ved Vielser er det maaske et naivt Forsøg paa at vise Flaget i katolske Omgivelser, hvor man imidlertid ikke ved af nogen parvenyagtig Ryntesygge ved disse hellige Handlinger.

Carl-Ulrik.

"Jeg orker ikke at gå i kirke mere".

En række mennesker har henvendt sig til højirkkelige præster og beklaget sig over, hvor svært det er at gå i kirke hjemme i sognekirken, fordi præsten der enten har opgivet at forkynde Guds ord og i stedet docerer eksistensfilosofi eller blot egne private ideer, eller fordi den hellige nadveres sakramente forvaltes med demonstrativ ligegyldighed, hvis det overhovedet forvaltes. "Hvad skal jeg gøre? Jeg orker ikke at gå i min sognekirke mere?" Herpå vil jeg svare efter samtale med præstebrodre, at såvidt det overhovedet er muligt, bør man blive ved med at gå i sin sognekirke. Dog kan præsten der i den grad have gjort sig til gudstjenestens herre ved sin prædiken og ved sin ringeagtende måde at forvalte sakramentet på, at det kan begrunde, at man finder en anden kirke, hvor man kan gå i kirke. Sognebåndsløsning kan blive den nødvendige udvej. To ting må dog understreges: I. At der, hvor messen fejres sømmeligt efter de i folkekirken gældende ritualer (Også "Kære Kristi venner..."), er det en gyldig messe, med mindre præsten demonstrerer tydeligt, at han ønsker at foretage sig noget helt andet end vor Herres Kristi egen indstiftelse, f.eks. blot en symbolsk fællesspisning. II. Ved at unddrage sig gudstjenesten i sognekirken har man forpligtet sig selv til at gøre sin søndagspligt i en anden kirke. Det betyder ikke, at man blot med sin måske berettigede kritik kan lade være med at gå i kirke om søndagen, og det betyder heller ikke, at man dermed har fået fripas til at være flakker, d.v.s. gå i kirke snart i en kirke snart i en anden, hvilket alt for let forleder til gudstjenestelig nedsyge.

P.D.

RE-FORMATIO udsendes af en kreds af præster i den danske kirke. I redaktionen sidder Urban Schrøder, Varnæs, ansvh., Lund Pallesen, Kgs. Lyngby, Poul Ulsdal, Højlis, Berge Riisgaard, Rimsø pr. Voldby, til hvem stof til bladet sendes, og Per Dolmer, Laurbjerg, som modtager bestillinger på bladet tilligemed økonomiske bidrag. Giro II0988. Abonnement kr. 8. Studerende kr. 6.-